

VÝBORU SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Bratislava 26. februára 1947

Ctení páni!

Zbor povereníkov, resp. Povereníctvo školstva a osvety, dalo Spolku slovenských spisovateľov do užívania kaštieľ v Budmericiach. Spolku prichodí starať sa o tento majetok tak, aby pokiaľ možno bol samostačný. Pri poslednej návšteve v Budmericiach s hospodárom Spolku Jánom Smrekom a s predsedom Štát. plánovacieho a štatistického úradu Dalom Krnom, ako aj s prednostom PŠO dr. Pavlíkom sme sa dohovorili o niektorých zásadách, podľa ktorých sa budmerický kaštieľ bude spravovať tak, aby výdavky na jeho udržiavanie boli uhradené. Ide o to, aby pre pobyt v Budmericiach boli získaní takí platiaci návštevníci, ktorých pobyt, samozrejme, nenaruší rekreačný a ani pracovný charakter spisovateľského domova. Presné smernice v tomto ohľade nech načrtne Smrek, resp. nech sa nimi výbor zapodieva.

Považujem za potrebné, aby pre správu kaštieľa sa určil správny zbor, ktorý by zodpovedal za riadne hospodárenie Spolku slovenských spisovateľov, dozeral by na gazdovanie v spisovateľskom domove, dával direktívy správcovi p. Beniačovi a ktorému by bol správca priamo zodpovedný. Správny zbor nech má 6 členov. Vzhľadom na to, že ide o majetok štátny, navrhujem, aby tretinu zástupcov v zборе tvorili zástupcovia PŠO, konkrétne dr. Vladimír Wagner a niekto, koho menovaný určí. V správnom zbere majú byť ľudia, ktorí sa vyznajú v hospodárstve, v práve, v účtovníctve atď., takže by som ďalej navrhoval, aby bol členom zboru náš priateľ továrnik Tvarožek a ďalší, koho si ešte výbor určí a konečne zástupcovia predsedníctva, menovite Jano Smrek a ešte niekto. Mňa do správneho výboru nedávajte. Spoľahlivých revízorov by mohol obstaráť Wagner. V každom prípade pozvite Vlada Wagne-

ra na výborovú schôdzku, kde o tejto veci budete rokovať. Wagner by tiež obstaral rokovací poriadok správneho zboru.

S vecou treba pohnúť čo najskôr. Jarná sezóna sa začína. Budmerice musia žiť, fungovať a čosi aj zarábať. Správny zbor nech potom prerokuje so správcom p. Beniačom program prác okolo spisovateľského domova.

Budem Vám povďačný, keď mi o rozhodnutiach, týkajúcich sa tejto veci, podáte správu.

L. Novomeský

Pre povereníka Novomeského bolo príznačné, že sa neuspokojoval so všeobecnými pokynmi. Jeho inštrukcie bývali konkrétne a vecné, ako vidieť aj na budmerickom prípade. Už v júli 1946 (list nie je datovaný) „veľmi“ prosil I. Horvátha, aby zašiel na výborovku spisovateľského spolku a zasiahol iniciatívne vo veciach týkajúcich sa reštaurácie budmerického kaštieľa. Tu mohol prestať. Nech sa spisovatelia postarajú o svoj domov. To by však nebol Novomeský. Nezabúda na nič a podrobne inštruuje:

„Nech Smrek zreferuje, čo sa už podniklo a na základe jeho správy bude treba uznieť sa najmä na týchto opatreniach:

1. Urýchliť prevod peňazí Spolku slov. spisovateľov z depozitu Pover. vnútra pre nový Spolok; 2. povoliť zálohové použitie súm určených podľa stanov na vybudovanie Hviezdoslavovho domu spisovateľov reštauráciou kaštieľa v Budmericiach...; 3. na základe predložených účtov vymôcť od Národnej banky také sumy z viazaných vkladov Hviezdoslavovho fondu, aké povolia; 4. uvoľniť pre hospodára sumu 19.000 Kčs na bežné drobné výdavky súvisiace s reštauráciou Hviezdoslavovho domu, ktorá sa vo vyúčtovaní doplní sumou v tej samej výške.

Podľa môjho názoru Spolok musí byť — a môže byť — pohyblivejší pri riešení svojich majetkových pomerov a veľkorysejší pri používaní peňazí, ktoré má, lebo veď dostáva v Budmericiach veľké majetky, mnohonásobne vyvažujúce vklad do ich reštaurácie.

Sám musím ísť do Prahy. Prosím, aby si išiel na schôdzku, zasiahol do rokovaní o tejto veci a pomohol uskutočniť, čo je potrebné. Literárne pokolenia Ťa budú požehnávať.“

Pravdaže, tento list nevyriešil problémy s Budmericami. Povereník ich mal, najmä finančné, až do konca

působenia v rezorte. Len na ilustráciu: musel sa starať ešte aj o výber vhodného správcu, ktorý by mal všetky predpoklady viesť domov tak, „ako si to spoločne predstavujeme“, napísal 4. I. 1947 J. Smrekovi. A pokračoval: „Daj sa do styku s Dalom Krnom a najlepšie bude, keď spolu s ním i s novým kandidátom zájdete si do Budmeríc a sám si nadobudneš dojem o odporúčanom pánovi. Bol by som veľmi rád, keby sa táto vec už konečne vyriešila a nestál nad nami Damoklov meč nejakej ostudy pre osobu terajšieho dočasného správcu.“